

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Uluslararası Dil, Edebiyat, Kültür, Tarih, Sanat ve Eğitim Araştırmaları Dergisi

The Journal of International Language, Literature, Culture, History, Art and Education Research

Sayı/Issue 14 (Şubat/February 2024), s. 975-992.

Geliş Tarihi-Received: 01.12.2023

Kabul Tarihi-Accepted: 11.01.2024

Araştırma Makalesi-Research Article

ISSN: 2687-5675

DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1398820

Türkçe Öğretmenlerinin Uyguladığı Sınav Sorularının Öğrenme Alanları, Ölçme Değerlendirme Yöntemleri ve Bilişsel Alan Basamakları Açısından İncelenmesi

Examination of the Exam Questions Used by Turkish Language Teachers in Terms of Learning Areas, Measurement and Evaluation Methods, and Cognitive Domain Levels

Ali Ferhat ÖMEROĞLU*

Öz

Bu çalışma; Türkçe öğretmenlerinin uyguladığı sınav sorularını öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamakları açısından incelemeyi amaçlamaktadır. 2022-2023 eğitim öğretim yılının birinci döneminde, ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeyinde uygulanan 81 sınav kâğıdına ait 1179 soru analiz edilmiştir. Doküman incelemesiyle toplanan verilere ulaşmada maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Sınav kâğıtları, araştırmacı tarafından geliştirilen "Türkçe Dersi Sınav Sorularını Değerlendirme Formu" kullanılarak incelenmiştir. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde ve yorumlanmasında içerik analizinden yararlanılmıştır. Sınav kâğıtları incelendiğinde öğrenme alanlarında okuma, dil bilgisi ve yazmayla ilgili soruların dışında dinleme ve konuşma becerilerine yönelik sorulara yer verilmediği görülmüştür. Aynı zamanda çoktan seçmeli soruların en çok kullanım sıklığına sahip ölçme değerlendirme yöntemi olduğu ve yorumlamayı sağlayan açık uçlu sorular ile üst düzey bilişsel becerilerin kullanılmasına imkân sağlayan soruların sınırlı sayıda sorulduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak ortaokul düzeyi Türkçe dersi sınavlarında açık uçlu sorular ile üst düzey bilişsel becerileri geliştirecek soruların artırılmasının ölçme ve değerlendirme sürecine yön verme açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Türkçe dersi sınav soruları, öğrenme alanı, ölçme değerlendirme yöntemi, bilişsel alan basamağı.

Abstract

This study aims to examine the exam questions used by Turkish language teachers in terms of learning areas, measurement and evaluation methods and cognitive domain levels. It analyzes 1,179 questions in 81 exam papers used at the 5th, 6th, 7th, and 8th grades of secondary school during the first semester of the 2022-2023 academic year. The data, collected through document review, are obtained via maximum variation sampling. The papers were examined using the "Evaluation Form for the Exam Questions for Turkish Language Course" designed by the researcher. In order to analyze and interpret the obtained data, the content analysis method was used. The findings reveal that no question for listening and speaking skills,

* Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay/Türkiye, e-posta: ferhat.omeroglu@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-1756-7041.

excluding those for reading, grammar and writing, is included in the learning areas, that multiple choice questions represent the most used measurement and evaluation method, and that a limited number of open-ended questions that allow reflection and questions that encourage the use of high-level cognitive skills is available. As a result, it is considered that increasing the number of questions that develop high-level cognitive skills and open-ended questions in the exams of Turkish lesson at secondary school level is significant in the sense of directing the measurement and evaluation process.

Keywords: Exam questions for Turkish language course, learning area, measurement and evaluation method, cognitive domain level.

Giriş

İnsanlar, ana dillerini daha yetkin bir şekilde kullanabilmek için belli bir eğitim alırlar. Bu eğitimin planlı bir şekilde gerçekleşmesini sağlayan Türkçe derslerinde öğrencilerin ana dillerine ait bilgi ve becerileri kazanarak duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeleri amaçlanmıştır. Derslerde dinleme, konuşma, okuma, yazma ve dil bilgisine yönelik çalışmaların uygulanarak öğrencilerin bu öğrenme alanlarında yeterli başarıyı gösterip gösteremediklerinin belirlenmesi gerekmektedir. Nitekim öğrencileri tanımak, gelecekteki öğrenme sürecini planlamak, öğrencilerin gelişim düzeylerini ve başarısını belirleyerek onları ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirebilmek için ölçme değerlendirme çalışmalarının büyük bir öneme sahip olduğu söylenebilir (Göçer, 2008, s. 198). Dolayısıyla öğrenme alanlarının geliştirilmesinde, ölçme değerlendirme yöntemlerinin bilinçli bir şekilde kullanılmasında ve ilgili çalışmaların bilişsel alan basamaklarına göre uygulanabilmesinde Türkçe öğretmenlerine büyük sorumluluklar düşmektedir. Öğrencilerin öğrenme alanlarına yönelik gelişimleri, Türkçe ders kitaplarında yer alan metinler ve bu metinlerin altında yer alan soru ve etkinliklerle sağlanmaktadır. Ancak bu etkinliklerden sonra dil becerilerindeki yeterliliklerin ölçülmesi ve değerlendirilmesi önemlidir.

Ders kitaplarındaki soru ve etkinlikler dışında öğrencilerin öğrenme alanlarına yönelik yeterliliklerini belirlemede kullanılan ölçme değerlendirme araçlarından biri de Türkçe öğretmenleri tarafından uygulanan yazılı sınavlardır. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda 4-8. sınıflarda bilişsel becerilerin ölçülmesinde yazılı sınavlardan yararlanıldığı ve bu sınavlardaki maddelerin kazanımlara uygun bir şekilde hazırlanması gerektiği belirtilmektedir (MEB, 2019, s. 9). Nitekim Aydın ve Uçgun da (2020, s. 344) programdaki kazanımların gerçekleşmesinde sınav sorularının niteliğinin önemli olduğunu ifade etmektedir. Dönem boyunca yapılan çalışmaların öğrencilerin başarılarına etki edip etmediğini tespit etmek amacıyla kullanılan sınav sorularında hangi ölçme değerlendirme yöntemlerine yer verileceğinin belirlenerek soruların bu yöntemlerden hareketle hazırlanması istenir. Sınavlarda çoktan seçmeli sorular, doğru yanlış türü sorular, eşleştirmeli sorular, kısa yanıtlı sorular ve açık uçlu sorular olmak üzere farklı ölçme değerlendirme yöntemlerine yer verilebilmektedir (Çakan, 2017; Turgut ve Baykul, 2015). Türkçe derslerinde öğretmenler tarafından uygulanan sınav sorularında farklı ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanılması, öğrencilerin öğrenme alanlarına yönelik bilgi ve becerilerinin ölçülmesini ve aynı zamanda soruların bilişsel alan basamaklarına uygun bir şekilde hazırlanmasını sağlar.

Bilişsel alan basamakları, 1948'de Benjamin Bloom öncülüğünde bir grup eğitimci tarafından öğrenme için önemli olan bilişsel becerilere yönelik geliştirilen bir sınıflandırma sistemidir (Forehand, 2010, s. 48). Alan yazınında bilişsel alan basamakları ya da Bloom taksonomisi olarak geçen bu sınıflandırma sistemi; sırasıyla bilgi, anlama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme olmak üzere altı türe ayrılmıştır (Bloom, Engelhart, Furst, Hill & Krathwohl, 1956, s. 18). Bilgi düzeyinden başlayarak daha üst düzey becerilere doğru gelişimlerin takip edildiği bu sınıflama, zamanla ders

kitaplarındaki etkinlikler ile sınavlarda kullanılan ölçme yöntemlerinin farklılaşmasını sağlamıştır. Cullinane (2009, s. 1); dersin hedeflerini belirlemek, testler hazırlamak, farklı taksonomik düzeylerde sorular sormak ve bilişsel etkinlik seviyelerini artırmak amacıyla öğretmenlerin yıllardır taksonomiye kullandıklarını belirtmektedir. Öğretmenlerin sınavlarında farklı taksonomik düzeylerde sorular hazırlaması, herhangi bir konunun öğrenciler tarafından hangi düzeyde öğrenildiğini ortaya çıkarmaktadır. Anderson, Krathwohl ve meslektaşları tarafından 2001’de yayımlanan çalışmada orijinal sınıflamaya ait altı tür korunmuş, ancak bu türleri adlandırmada değişikliğe gidilerek bilişsel süreçler; en alt düzeyden en üst düzeye doğru sırasıyla “hatırlama”, “anlama”, “uygulama”, “çözümleme”, “değerlendirme” ve “yaratma” boyutlarından oluşmuştur (Anderson, Krathwohl, Airasian, Cruikshank, Mayer, Pintrich, Raths & Wittrock, 2001, s. 31). Verilen bilişsel süreçlerin orijinal sınıflamadan bir diğer farkı ise “değerlendirme” basamağıyla “sentez” basamağının yerlerinin değişmesidir. Yenilenmiş taksonomiye göre sentez basamağının değerlendirme basamağının üzerine çıkması, sentez basamağının daha üst düzey bilişsel beceri gerektirdiğini göstermektedir. Yeniden düzenlenen bilişsel alan basamaklarıyla ilgili bilgiler şu şekilde ifade edilebilir:

Tablo 1. Yenilenmiş Taksonominin Bilişsel Süreç Boyutu

Hatırlama	Bilgiyi uzun süreli bellekten geri getirme	-Tanıma -Geri Çağırma
Anlama	Kendi ifadelerini kullanarak bilgiyi yeniden ifade edebilme, bilgiyi yeni bağlama çevirebilme	-Yorumlama -Örnekleme -Sınıflandırma -Özetleme -Çıkarım Yapma -Karşılaştırma -Açıklama
Uygulama	Bir prosedürü uygulama veya kullanma	-Yürütme -Yerine Getirme
Çözümleme	Materyalleri ve bileşenlerini parçalara ayırma	-Ayırt Etme -Organize Etme -İlişkilendirme
Değerlendirme	Bir konuya yönelik düşünce, amaç, yöntem, gerçekleştirilen işlem ve ürün hakkında yargıda bulunma	-Denetleme -Eleştiride Bulunma
Yaratma	Tutarlı veya işlevsel bir bütün oluşturmak için öğeleri bir araya getirme, yeni bir model veya yapı içinde yeniden düzenleme	-Oluşturma -Tasarlama -Üretme

Kaynak: (Anderson, Krathwohl, Airasian, Cruikshank, Mayer, Pintrich, Raths & Wittrock, 2001, s. 31; Jones, Harland, Reid & Bartlett, 2009, s. 2; Krathwohl, 2002, s. 215).

Bilişsel alan basamakları incelendiğinde Türkçe öğretmenleri tarafından öğrenme alanları ve ölçme değerlendirme yöntemlerine dikkat edilerek soruların hazırlanması ve öğrencilere uygulanması beklenmektedir. Sorularda kullanılan ölçme değerlendirme yöntemi ile seçilen bilişsel düzeyin belirlenmesi önem arz etmektedir. Nitekim Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda (2019, s. 9), üst düzey bilişsel becerilerin kullanılmasına olanak sağlayan çeşitli madde türlerinden yararlanmak gerektiği ifade edilmektedir. Soruların farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri açısından hazırlanması ise soru sayısının değişkenlik göstermesini, konuların çeşitlendirilmesini, puanlamanın farklı ölçütlere dayandırılmasını sağlar. Bu durum, güvenilirlik ve geçerlik üzere ölçme aracının niteliğini olumlu veya olumsuz bir şekilde etkileyebilmektedir. Türkçe öğretmenlerinden öğrenme alanlarına yönelik soru hazırlarken ilgili konuyu ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamaklarından hangisiyle eşleştirebileceğine

yönelik bir değerlendirmeye varması beklenmektedir. Türkçe dersinde uygulanan sınav sorularına ilişkin alan yazını incelendiğinde öğrenme alanları (Aydın ve Uçgun, 2020; Karatay ve Dilekçi, 2019; Ünlü, Öztürk ve Tağa, 2014), ölçme değerlendirme yöntemleri (Aydın ve Uçgun, 2020; Karatay ve Dilekçi, 2019; Ünlü, Öztürk ve Tağa, 2014) ve bilişsel alan basamakları (Çintaş Yıldız, 2015; Göçer, 2016; Güftâ ve Zorbaz, 2008; Güneyli ve Abbasoğlu, 2015; Kanık Uysal, Akın Arıkan, Acar Erdol, Bayrak Özmütlu ve Akyol, 2022; Kanık Uysal, 2022; Karatay ve Dilekçi, 2019; Kavruk ve Çeçen, 2013) açısından çalışmalarla karşılaşılmıştır. Aynı zamanda Türkçe dersi öğretim programlarındaki kazanımların bilişsel alan basamakları açısından incelendiği çalışmalara da rastlanmıştır (Büyükalın Filiz ve Yıldırım, 2019; Çerçi, 2018; Karagöl, 2020). Bu çalışmada ise 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Türkçe öğretmenlerinin uyguladığı sınav sorularını öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamakları açısından incelemek amaçlanmıştır. Sorular üzerinde öğrenme alanı-ölçme değerlendirme yöntemi ile öğrenme alanı-bilişsel alan basamağı şeklinde değişkenlerin karşılıklı olarak incelenmesi, bu çalışmayı önemli kılmaktadır. Türkçe öğretmenleri tarafından uygulanan Türkçe dersi sınav sorularının öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel süreçlerden hangisini içerip içermediğini tespit etmenin sınıf düzeylerine uygun soru tasarlama ve öğrencileri PISA gibi uluslararası alanda gerçekleştirilen sınavlara hazırlama açısından sonraki çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkçe öğretmenleri tarafından uygulanan sınav sorularında hangi ölçme değerlendirme yöntemleri kullanılmıştır ve bu yöntemlerin öğrenme alanlarına dağılımı nasıl gerçekleşmiştir?

2. Türkçe öğretmenleri tarafından uygulanan sınav sorularında hangi bilişsel alan basamakları kullanılmıştır ve bu bilişsel alan basamaklarının öğrenme alanlarına dağılımı nasıl gerçekleşmiştir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Nitel araştırma yaklaşımının kullanıldığı bu çalışmada veriler, doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır. Doküman incelemesi, basılı veya elektronik belgelerde yer alan verilerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmeyi ve değerlendirmeyi içeren bir araştırma yöntemidir (Bowen, 2009, s. 27; Wach & Ward, 2013, s. 1). Türkçe öğretmenlerine ait sınav kâğıtlarında yer alan soruları öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamakları açısından değerlendirebilmek için çalışmada bu yöntem tercih edilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Bu çalışma için Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan etik kurul izni alınmıştır (05.10.2022 tarih ve 2022-18 sayılı). Sonrasında araştırmanın amacı kapsamında İl Millî Eğitim Müdürlüğünden araştırma izni alınmıştır. Çalışmada başarı düzeyi açısından farklı bölgelerde yer alan ortaokullar belirlenerek çeşitlilik elde edebilmek amacıyla amaçsal örnekleme yöntemi içerisinde yer alan maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu örnekleme türünde genelleme kaygısı olmadan problemle ilgili farklı durumları ortaya koyarak evren değerleri hakkında ipuçlarına varmak amaçlanmaktadır (Büyükoztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013, s. 90). Çalışmadaki veriler, 2022-2023 eğitim öğretim yılının birinci döneminde Hatay'ın merkez ilçesi Antakya'da alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeyde sahip 8 kamu ortaokulunda çalışan 51

Türkçe öğretmenine ait sınav kâğıtlarından elde edilmiştir. Sınav kâğıtlarında biçim ve içerik açısından aynı olan toplam 7 sınav kâğıdı, araştırma kapsamı dışında bırakılarak Türkçe dersinde ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerine yönelik hazırlanmış 81 sınav kâğıdında yer alan 1179 soru; öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamakları açısından incelenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın verilerini çözümlmek ve yorumlamak amacıyla içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Bu yöntemde toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 242). Verilerde izlekleri ve örüntüleri kodlama işlemi gerçekleştirilir (Hsieh & Shannon, 2005, s. 1278). Çalışmaya ait verilerin kodlanmasında kuramsal dayanaklara dikkat edilmiştir. Sınav kâğıtları, bir alan uzmanının görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen “Türkçe Dersi Sınav Sorularını Değerlendirme Formu” (EK-1) kullanılarak incelenmiştir. Bu formda sınıf düzeyi, soru sayısı, öğrenme alanı, ölçme değerlendirme yöntemi ve bilişsel alan basamağına ait bilgilere yer verilmiştir. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri içerisinde kısa yanıtli sorularla açık uçlu soruların kodlanmasında bu iki yöntemin farklılıklarına özellikle dikkat edilmiştir. Aydın’a (2019, s. 168) göre kısa yanıtli sorular; yanıtın bir kelime, bir sembol, bir rakam, bir ifade veya basit bir cümle ile verildiği sorulardır. Çakan (2017, s. 107), bu tür soruların yorumlama ve tartışma gerektirmeden en fazla bir cümle uzunluğunda olduğunu ifade eder. Bu nedenle çalışmada bilgi açısından uzun yanıt gerektiren, yorumlamaya ve tartışmaya uygun soruların açık uçlu soru olarak değerlendirilmesi uygun görülmüştür. Yine bilişsel alan basamakları hakkında ipucu veren kelimelerin yer aldığı çalışmalar (Anderson vd., 2001; Jones, Harland, Reid & Bartlett, 2009; Krathwohl, 2002) dikkate alınarak soruların düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Özellikle soru kökünde bilişsel düzeye yönelik ipucu veren kelimelerle birlikte doğru yanıtın gerçekleştirilmesini gerektiren işlemler dikkate alınarak bilişsel alan basamakları belirlenmiştir. Bazı soruların altında hem hatırlama hem de anlama basamağı için farklı sorular sorulmuş ve bu durum sınav kâğıtlarında tek bir soru olarak belirtilmiştir. Belirtilen bu sorulara ait düzeyler kodlanırken hatırlama-anlama şeklinde ayrı bir kod açma ihtiyacı duyulmuştur. İncelenen sorularda belirlenen bilişsel süreç boyutlarına ait örnek soru kökleri Tablo 2’de sunulmuştur:

Tablo 2. Bilişsel Süreç Boyutuna Ait Örnek Soru Kökleri

Bilişsel Süreç Boyutu	Belirlenen Örnek Soru Kökleri
Hatırlama	Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?
Hatırlama-Anlama	Yukarıdaki şiir kaç dizeden oluşmaktadır? Şiirin son dizesinde anlatılmak istenen nedir?
Anlama	Metne uygun bir başlık koyunuz. Metnin ana fikrini belirleyiniz.
Uygulama	Aşağıda verilen fiilleri bilgilere göre çekimleyiniz.
Çözümleme	Aşağıdaki sözcüklerin köklerini karşılarına yazınız.
Yaratma	Aşağıdaki fablda boş bırakılan yeri kendi hayal gücünüze göre tamamlayınız.

Geçerliliği ve güvenilirliği sağlamak amacıyla nitel araştırmanın doğasına uygun olan inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık ve teyit edilebilirlik kavramlarının temsil ettiği ölçütlere dikkat edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 277). Sınav sorularından oluşan veriler, araştırmacı tarafından iki defa okunmuştur. Sonrasında inandırıcılık ölçütü için bir başka alan uzmanı tarafından veriler üzerinde inceleme yapılmış ve alan uzmanının

görüşleri dikkate alınmıştır. Araştırmacıya ait kodlamalar ile alan uzmanına ait kodlamalar arasında karşılaştırma yapabilmek amaçlanmıştır. Aktarılabirlik ölçütü için bilişsel süreçler, alan yazınındaki bilgilerden hareketle ayrıntılı bir şekilde betimlenmiştir. Tutarlık ölçütü için kodlama sırasında Krathwohl'un (2002, s. 215) çalışmasında yer alan bilişsel sürece ait ipucu kelimelerden yararlanılmıştır. Aynı zamanda sınıf düzeylerine ait sorular dosyalanmış ve veriler MS Office Excel programı yardımıyla çözümlenerek teyit edilebilirlik ölçütüne dikkat edilmiştir. Soruların öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamaklarına yönelik incelenmesinde kodlayıcılar arasındaki görüş birliği, Miles ve Huberman'ın (2019) "Güvenirlik = Görüş Birliği / Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı x 100" formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Araştırmacı ile alan uzmanı arasında öğrenme alanları ve ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik tam bir görüş birliği söz konusuysen bilişsel alan basamakları açısından toplam 1179 soru içinde 1026 soruda görüş birliği tespit edilmiştir. Görüş ayrılığının belirlendiği 153 soru için alan uzmanıyla toplantı düzenlenerek kodlama yeniden gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik, $1026 / (1026+153) \times 100$ olmak üzere %87 olarak hesaplanmış olup Miles ve Huberman'a (2019) göre kodlayıcılar arası görüş birliğinde en az %80'lik uyum aranması gerektiği için çıkan sonuç, kodlamanın güvenilir olduğunun göstergesidir.

Bulgular

Bu bölümde Türkçe öğretmenlerinin uyguladığı sınav soruları; öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamakları açısından incelenmiştir. Veriler frekans ve yüzde açısından yorumlanmış, tablo ve grafik hâlinde sunulmuştur.

5. Sınıf Türkçe Dersi Sınav Sorularına Ait Bulgular

Türkçe öğretmenlerinin uyguladığı 5. sınıf sınav soruları; öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamakları açısından incelenmiştir. Öğrenme alanları ve ölçme değerlendirme yöntemleri açısından soru dağılımları Tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3. 5. Sınıf Sınav Sorularında Öğrenme Alanları ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

	Okuma	Yazma	Dinleme	Konuşma	Dil Bilgisi	f
Kısa Yanıtlı Soru	86	15	-	-	3	104
Çoktan Seçmeli Soru	55	6	-	-	-	61
Eşleştirmeli Soru	11	3	-	-	-	14
Açık Uçlu Soru	-	11	-	-	-	11
Doğru Yanlış Türü Soru	5	1	-	-	-	6
Toplam	157	36	-	-	3	196

Tablo 3'te 5. sınıf sınav kâğıtlarındaki toplam 196 sorunun öğrenme alanlarına dağılımları incelendiğinde sırasıyla okuma (f=157), yazma (f=36) ve dil bilgisi (f=3) ile ilgili sorulara yer verilirken dinleme ve konuşmayla ilgili herhangi bir soruyla karşılaşmamıştır. Okuma sorularında en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi, kısa yanıtlı soru (f=86) olup bu yöntemi sırasıyla çoktan seçmeli soru (f=55), eşleştirmeli soru (f=11) ve doğru yanlış türü soru (f=5) takip etmiştir. Okuma alanında açık uçlu soruyla karşılaşmamıştır. Yazma sorularında da en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi, kısa yanıtlı soru (f=15) olmuştur. Bu yöntemi sırasıyla açık uçlu soru (f=11), çoktan seçmeli soru (f=6), eşleştirmeli soru (f=3) ve doğru yanlış türü soru (f=1) takip etmiştir. Dil bilgisi sorularında ise tek tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi, kısa yanıtlı soru (f=3) olmuştur. Tüm öğrenme alanları değerlendirildiğinde en

fazla kullanılan ölçme değerlendirme yönteminin kısa yanıtli soru (f=104) olduğu görülmüş ve bu yöntemi sırasıyla çoktan seçmeli soru (f=61), eşleştirmeli soru (f=14), açık uçlu soru (f=11) ve doğru yanlış türü soru (f=6) takip etmiştir.

5. sınıflarda öğrenme alanları ve bilişsel alan basamakları açısından soru dağılımları Tablo 4'te sunulmuştur:

Tablo 4. 5. Sınıf Sınav Sorularında Öğrenme Alanları ve Bilişsel Alan Basamakları

	Okuma	Yazma	Dinleme	Konuşma	Dil Bilgisi	f
Hatırlama	59	7	-	-	-	66
Anlama	94	8	-	-	-	102
Hatırlama-Anlama	2	-	-	-	-	2
Uygulama	2	11	-	-	-	13
Çözümleme	-	-	-	-	3	3
Değerlendirme	-	-	-	-	-	-
Yaratma	-	10	-	-	-	10

Tablo 4'te 5. sınıf sınav kâğıtlarındaki toplam 196 sorunun bilişsel alan basamakları açısından soru dağılımları incelendiğinde okumayla ilgili en fazla anlama (f=94) basamağında soru sorulduğu görülmüş olup bu basamağı hatırlama (f=59), hatırlama-anlama (f=2) ve uygulama (f=2) basamağı takip etmiştir. Okumayla ilgili çözümleme, değerlendirme ve yaratma basamaklarına uygun sorulara rastlanmamıştır. Yazmayla ilgili en fazla uygulama (f=11) basamağında sorular sorulmuş olup bu düzeyi sırasıyla yaratma (f=10), anlama (f=8) ve hatırlama (f=7) basamağı takip etmiştir. Dil bilgisinde ise soruların hepsi çözümleme (f=3) basamağında hazırlanmış olup diğer öğrenme alanlarında bu basamağa uygun soru sorulmamıştır. Değerlendirme basamağında ise hiçbir öğrenme alanında soru sorulmadığı görülmüştür. Tüm öğrenme alanları incelendiğinde en fazla sorunun anlama (f=102) basamağında hazırlandığı tespit edilmiş ve bunu sırasıyla hatırlama (f=66), uygulama (f=13), yaratma (f=10), çözümleme (f=3) ve hatırlama-anlama (f=2) basamakları takip etmiştir.

6. Sınıf Türkçe Dersi Sınav Sorularına Ait Bulgular

Türkçe öğretmenlerinin uyguladığı 6. sınıf sınav soruları; öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamakları açısından incelenmiştir. Öğrenme alanları ve ölçme değerlendirme yöntemleri açısından soru dağılımları Tablo 5'te sunulmuştur:

Tablo 5. 6. Sınıf Sınav Sorularında Öğrenme Alanları ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

	Okuma	Yazma	Dinleme	Konuşma	Dil Bilgisi	f
Kısa Yanıtli Soru	94	3	-	-	29	126
Çoktan Seçmeli Soru	75	9	-	-	28	112
Eşleştirmeli Soru	11	-	-	-	-	11
Açık Uçlu Soru	1	10	-	-	-	11
Doğru Yanlış Türü Soru	1	-	-	-	1	2
Toplam	182	22	-	-	58	262

Tablo 5'te 6. sınıf sınav kâğıtlarındaki toplam 262 sorunun öğrenme alanlarına dağılımları incelendiğinde sırasıyla okuma (f=182), dil bilgisi (f=58) ve yazma (f=22) ile ilgili sorulara yer verilirken dinleme ve konuşmayla ilgili herhangi bir soruyla karşılaşılmaştır. Okuma sorularında en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi, kısa yanıtli soru (f=94) olup bu yöntemi çoktan seçmeli soru (f=75), eşleştirmeli soru (f=11), açık uçlu soru (f=1) ve doğru yanlış türü soru (f=1) takip etmiştir. Yazma

sorularında en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi, açık uçlu soru (f=10) olmuştur. Bu yöntemi sırasıyla çoktan seçmeli soru (f=9) ve kısa yanıtli soru (f=3) takip etmiştir. Dil bilgisi sorularında ise en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi, kısa yanıtli soru (f=29) olup bu yöntemi sırasıyla çoktan seçmeli soru (f=28) ve doğru yanlış türü soru (f=1) takip etmiştir. Tüm öğrenme alanları değerlendirildiğinde en fazla kullanılan ölçme değerlendirme yönteminin kısa yanıtli soru (f=126) olduğu görülmüş ve bu yöntemi çoktan seçmeli soru (f=112), eşleştirmeli soru (f=11), açık uçlu soru (f=11) ve doğru yanlış türü soru (f=2) takip etmiştir.

6. sınıflarda öğrenme alanları ve bilişsel alan basamakları açısından soru dağılımları Tablo 6'da sunulmuştur:

Tablo 6. 6. Sınıf Sınav Sorularında Öğrenme Alanları ve Bilişsel Alan Basamakları

	Okuma	Yazma	Dinleme	Konuşma	Dil Bilgisi	f
Hatırlama	50	8	-	-	17	75
Anlama	126	2	-	-	30	158
Hatırlama-Anlama	4	-	-	-	-	4
Uygulama	2	2	-	-	4	8
Çözümleme	-	-	-	-	7	7
Değerlendirme	-	-	-	-	-	-
Yaratma	-	10	-	-	-	10

Tablo 6'da 6. sınıf sınav kâğıtlarındaki toplam 262 sorunun bilişsel alan basamakları açısından soru dağılımları incelendiğinde okumayla ilgili en fazla anlama (f=126) basamağında soru sorulduğu görülmüş olup bu basamağı sırasıyla hatırlama (f=50), hatırlama-anlama (f=4) ve uygulama (f=2) basamağı takip etmiştir. Okumayla ilgili çözümleme, değerlendirme ve yaratma basamaklarına uygun sorulara rastlanmamıştır. Yazmayla ilgili en fazla yaratma (f=10) basamağında sorular sorulmuş olup bu basamağı hatırlama (f=8), anlama (f=2) ve uygulama (f=2) basamağı takip etmiştir. Dil bilgisinde ise en fazla anlama (f=30) basamağında sorular sorulmuş, bu basamağı sırasıyla hatırlama (f=17), çözümleme (f=7) ve uygulama (f=4) basamağı takip etmiştir. Değerlendirme basamağında ise hiçbir öğrenme alanında soru sorulmadığı görülmüştür. Tüm öğrenme alanları incelendiğinde en fazla sorunun anlama (f=158) basamağında hazırlandığı tespit edilmiş ve bunu sırasıyla hatırlama (f=75), yaratma (f=10), uygulama (f=8), çözümleme (f=7) ve hatırlama-anlama (f=4) basamakları takip etmiştir.

7. Sınıf Türkçe Dersi Sınav Sorularına Ait Bulgular

Türkçe öğretmenlerinin uyguladığı 7. sınıf sınav soruları; öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamakları açısından incelenmiştir. Öğrenme alanları ve ölçme değerlendirme yöntemleri açısından soru dağılımları Tablo 7'de sunulmuştur:

Tablo 7. 7. Sınıf Sınav Sorularında Öğrenme Alanları ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

	Okuma	Yazma	Dinleme	Konuşma	Dil Bilgisi	f
Kısa Yanıtli Soru	53	2	-	-	21	76
Çoktan Seçmeli Soru	153	11	-	-	67	231
Eşleştirmeli Soru	4	-	-	-	1	5
Açık Uçlu Soru	-	5	-	-	-	5
Doğru Yanlış Türü Soru	2	-	-	-	1	3
Toplam	212	18	-	-	90	320

Tablo 7’de 7. sınıf sınav kâğıtlarındaki toplam 320 sorunun öğrenme alanlarına dağılımları incelendiğinde sırasıyla okuma (f=212), dil bilgisi (f=90) ve yazma (f=18) ile ilgili sorulara yer verilirken dinleme ve konuşmayla ilgili herhangi bir soruyla karşılaşılmamıştır. Okuma sorularında en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi, çoktan seçmeli soru (f=153) olup bu yöntemi sırasıyla kısa yanıtli soru (f=53), eşleştirmeli soru (f=4) ve doğru yanlış türü soru (f=2) takip etmiştir. Okuma alanında açık uçlu soruyla karşılaşılmamıştır. Yazma sorularında da en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi, çoktan seçmeli soru (f=11) olmuştur. Bu yöntemi sırasıyla açık uçlu soru (f=5) ve kısa yanıtli soru (f=2) takip etmiştir. Dil bilgisi sorularında ise en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi yine çoktan seçmeli soru (f=67) olup bu yöntemi kısa yanıtli soru (f=21), eşleştirmeli soru (f=1) ve doğru yanlış türü soru (f=1) takip etmiştir. Tüm öğrenme alanları değerlendirildiğinde en fazla kullanılan ölçme değerlendirme yönteminin çoktan seçmeli soru (f=231) olduğu görülmüş ve bu yöntemi kısa yanıtli soru (f=76), eşleştirmeli soru (f=5), açık uçlu soru (f=5) ve doğru yanlış türü soru (f=3) takip etmiştir.

7. sınıflarda öğrenme alanları ve bilişsel alan basamakları açısından soru dağılımları Tablo 8’de sunulmuştur:

Tablo 8. 7. Sınıf Sınav Sorularında Öğrenme Alanları ve Bilişsel Alan Basamakları

	Okuma	Yazma	Dinleme	Konuşma	Dil Bilgisi	f
Hatırlama	33	11	-	-	71	115
Anlama	177	2	-	-	14	193
Hatırlama-Anlama	1	-	-	-	1	2
Uygulama	1	-	-	-	4	5
Çözümleme	-	-	-	-	-	-
Değerlendirme	-	-	-	-	-	-
Yaratma	-	5	-	-	-	5

Tablo 8’de 7. sınıf sınav kâğıtlarındaki toplam 320 sorunun bilişsel alan basamakları açısından soru dağılımları incelendiğinde okumayla ilgili en fazla anlama (f=177) basamağında soru sorulduğu görülmüş olup bu basamağı hatırlama (f=33), hatırlama-anlama (f=1) ve uygulama (f=1) basamağı takip etmiştir. Okuma ve dil bilgisiyle ilgili çözümleme, değerlendirme ve yaratma basamaklarına uygun sorulara rastlanmamıştır. Yazmayla ilgili en fazla hatırlama (f=11) basamağında sorular sorulmuş olup bu basamağı sırasıyla yaratma (f=5) ve anlama (f=2) basamağı takip etmiştir. Yazmayla ilgili yaratma basamağı hariç uygulama, çözümleme ve değerlendirme basamaklarına uygun sorularla karşılaşılmamıştır. Dil bilgisinde ise en fazla hatırlama (f=71) basamağında sorular sorulmuş, bu basamağı sırasıyla anlama (f=14), uygulama (f=4) ve hatırlama-anlama (f=1) basamağı takip etmiştir. Çözümleme ve değerlendirme basamaklarında ise hiçbir öğrenme alanında soru sorulmadığı tespit edilmiştir. Tüm öğrenme alanları değerlendirildiğinde en fazla sorunun anlama (f=193) basamağında hazırlandığı görülmüş ve bunu hatırlama (f=115), uygulama (f=5), yaratma (f=5) ve hatırlama-anlama (f=2) basamakları takip etmiştir.

8. Sınıf Türkçe Dersi Sınav Sorularına Ait Bulgular

Türkçe öğretmenlerinin uyguladığı 8. sınıf sınav soruları; öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamakları açısından incelenmiştir. Öğrenme alanları ve ölçme değerlendirme yöntemleri açısından soru dağılımları Tablo 9’da sunulmuştur:

Tablo 9. 8. Sınıf Sınav Sorularında Öğrenme Alanları ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

	Okuma	Yazma	Dinleme	Konuşma	Dil Bilgisi	f
Kısa Yanıtlı Soru	96	10	-	-	21	127
Çoktan Seçmeli Soru	149	21	-	-	76	246
Eşleştirmeli Soru	9	-	-	-	-	9
Açık Uçlu Soru	1	10	-	-	-	11
Doğru Yanlış Türü Soru	3	-	-	-	5	8
Toplam	258	41	-	-	102	401

Tablo 9’da 8. sınıf sınav kâğıtlarındaki toplam 401 sorunun öğrenme alanlarına dağılımları incelendiğinde sırasıyla okuma (f=258), dil bilgisi (f=102) ve yazma (f=41) ile ilgili sorulara yer verilirken dinleme ve konuşmayla ilgili herhangi bir soruyla karşılaşmamıştır. Okuma sorularında en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi, çoktan seçmeli soru (f=149) olup bu yöntemi sırasıyla kısa yanıtlı soru (f=96), eşleştirmeli soru (f=9), doğru yanlış türü soru (f=3) ve açık uçlu soru (f=1) takip etmiştir. Yazma sorularında da en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi, çoktan seçmeli soru (f=21) olmuştur. Bu yöntemi açık uçlu soru (f=10) ve kısa yanıtlı soru (f=10) takip etmiştir. Dil bilgisi sorularında ise en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi yine çoktan seçmeli soru (f=76) olup bu yöntemi sırasıyla kısa yanıtlı soru (f=21) ve doğru yanlış türü soru (f=5) takip etmiştir. Tüm öğrenme alanları değerlendirildiğinde en fazla kullanılan ölçme değerlendirme yönteminin çoktan seçmeli soru (f=246) olduğu görülmüş ve bu yöntemi sırasıyla kısa yanıtlı soru (f=127), açık uçlu soru (f=11), eşleştirmeli soru (f=9) ve doğru yanlış türü soru (f=8) takip etmiştir.

8. sınıflarda öğrenme alanları ve bilişsel alan basamakları açısından soru dağılımları Tablo 10’da sunulmuştur:

Tablo 10. 8. Sınıf Sınav Sorularında Öğrenme Alanları ve Bilişsel Alan Basamakları

	Okuma	Yazma	Dinleme	Konuşma	Dil Bilgisi	f
Hatırlama	44	21	-	-	67	132
Anlama	211	5	-	-	24	240
Hatırlama-Anlama	1	1	-	-	-	2
Uygulama	2	4	-	-	2	8
Çözümleme	-	-	-	-	9	9
Değerlendirme	-	-	-	-	-	-
Yaratma	-	10	-	-	-	10

Tablo 10’da 8. sınıf sınav kâğıtlarındaki toplam 401 sorunun bilişsel alan basamakları açısından soru dağılımları incelendiğinde okumayla ilgili en fazla anlama (f=211) basamağında soru sorulduğu görülmüş olup bu basamağı sırasıyla hatırlama (f=44), uygulama (f=2) ve hatırlama-anlama (f=1) basamağı takip etmiştir. Okumayla ilgili çözümleme, değerlendirme ve yaratma basamaklarına uygun sorulara rastlanmamıştır. Yazmayla ilgili en fazla hatırlama (f=21) basamağında sorular sorulmuş olup bu basamağı sırasıyla yaratma (f=10), anlama (f=5), uygulama (f=4) ve hatırlama-anlama (f=1) basamakları takip etmiştir. Yazmayla ilgili yaratma basamağı hariç çözümleme ve değerlendirme basamaklarına uygun sorularla karşılaşmamıştır. Dil bilgisinde ise en fazla hatırlama (f=67) basamağında sorular sorulmuş, bu basamağı sırasıyla anlama (f=24), çözümleme (f=9) ve uygulama (f=2) basamağı takip etmiştir. Değerlendirme basamağında ise hiçbir öğrenme alanında soru sorulmadığı görülmüştür. Tüm öğrenme alanları incelendiğinde en fazla sorunun anlama (f=240) basamağında hazırlandığı

görülmüş ve bunu sırasıyla hatırlama (f=132), yaratma (f=10), çözümlenme (f=9), uygulama (f=8) ve hatırlama-anlama (f=2) basamakları takip etmiştir.

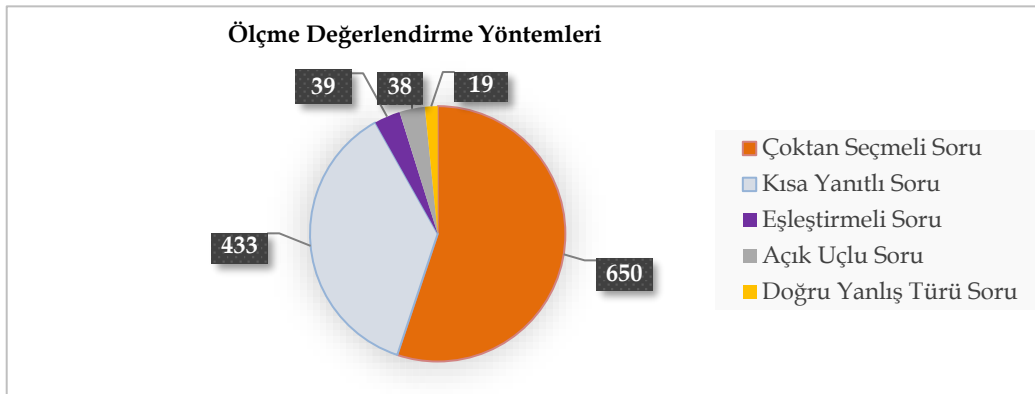
Tüm Sınıf Seviyelerinde Türkçe Dersi Sınav Sorularına Yönelik Genel Bulgular

Türkçe öğretmenlerinin uyguladığı 5, 6, 7 ve 8. sınıf sınav soruları; öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamakları açısından incelenmiştir. Öğrenme alanları ve ölçme değerlendirme yöntemleri açısından soru dağılımları Tablo 11’de sunulmuştur:

Tablo 11. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Sınav Sorularında Öğrenme Alanları ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

	Okuma	Yazma	Dinleme	Konuşma	Dil Bilgisi	f
Kısa Yanıtlı Soru	329	30	-	-	74	433
Çoktan Seçmeli Soru	432	47	-	-	171	650
Eşleştirmeli Soru	35	3	-	-	1	39
Açık Uçlu Soru	2	36	-	-	-	38
Doğru Yanlış Türü Soru	11	1	-	-	7	19
Toplam	809	117	-	-	253	1179

Tablo 11’de 5, 6, 7 ve 8. sınıf sınav kâğıtlarındaki toplam 1179 sorunun öğrenme alanlarına dağılımları incelendiğinde sırasıyla okuma (%68,62; f=809), dil bilgisi (%21,46; f=253) ve yazma (%9,92; f=117) ile ilgili sorulara yer verilirken dinleme ve konuşmayla ilgili herhangi bir soruyla karşılaşmamıştır. Okuma sorularında en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi; çoktan seçmeli soru (f=432) olup bu yöntemi sırasıyla kısa yanıtlı soru (f=329), eşleştirmeli soru (f=35), doğru yanlış türü soru (f=11) ve açık uçlu soru (f=2) takip etmiştir. Yazma sorularında da en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi, çoktan seçmeli soru (f=47) olmuştur. Bu yöntemi sırasıyla açık uçlu soru (f=36), kısa yanıtlı soru (f=30), eşleştirmeli soru (f=3) ve doğru yanlış türü soru (f=1) takip etmiştir. Dil bilgisi sorularında ise en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi yine çoktan seçmeli soru (f=171) olup bu yöntemi sırasıyla kısa yanıtlı soru (f=74), doğru yanlış türü soru (f=7) ve eşleştirmeli soru (f=1) takip etmiştir. Tüm sınıf seviyelerinde kullanılan ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin kullanım sıklıkları Grafik 1’de gösterilmiştir:

Grafik 1. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Sınav Sorularında Ölçme Değerlendirme Yöntemlerinin Kullanım Sıklığı

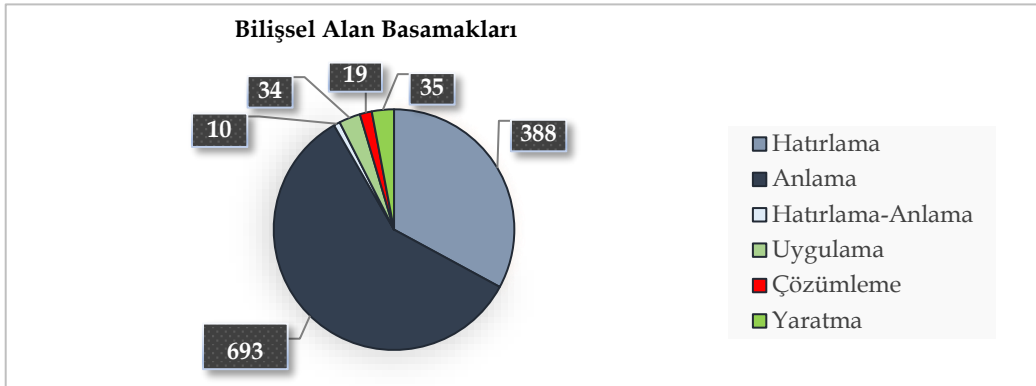
Grafik 1’de %55,13 (f=650) kullanım oranıyla en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yönteminin çoktan seçmeli soru olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla kısa yanıtlı soru (%36,73; f=433), eşleştirmeli soru (%3,31; f=39), açık uçlu soru (%3,22; f=38) ve doğru yanlış türü soru (%1,61; f=19) takip etmiştir.

5, 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenme alanları ve bilişsel alan basamakları açısından soru dağılımları Tablo 12’de sunulmuştur:

Tablo 12. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Sınav Sorularında Öğrenme Alanları ve Bilişsel Alan Basamakları

	Okuma	Yazma	Dinleme	Konuşma	Dil Bilgisi	f
Hatırlama	186	47	-	-	155	388
Anlama	608	17	-	-	68	693
Hatırlama-Anlama	8	1	-	-	1	10
Uygulama	7	17	-	-	10	34
Çözümleme	-	-	-	-	19	19
Değerlendirme	-	-	-	-	-	-
Yaratma	-	35	-	-	-	35

Tablo 12’de 5, 6, 7 ve 8. sınıf sınav kâğıtlarındaki toplam 1179 sorunun bilişsel alan basamakları açısından soru dağılımları incelendiğinde okumayla ilgili en fazla anlama (f=608) basamağında soru sorulduğu görülmüş olup bu basamağı sırasıyla hatırlama (f=186), hatırlama-anlama (f=8) ve uygulama (f=7) basamağı takip etmiştir. Okumayla ilgili çözümleme, değerlendirme ve yaratma basamaklarına uygun sorulara rastlanmamıştır. Yazmayla ilgili en fazla hatırlama (f=47) basamağında sorular sorulmuş olup bu basamağı yaratma (f=35), anlama (f=17), uygulama (f=17) ve hatırlama-anlama (f=1) basamakları takip etmiştir. Yazmayla ilgili çözümleme ve değerlendirme basamaklarına uygun sorularla karşılaşılmasıdır. Dil bilgisinde ise en fazla hatırlama (f=155) basamağında sorular sorulmuş, bu basamağı sırasıyla anlama (f=68), çözümleme (f=19), uygulama (f=10) ve hatırlama-anlama (f=1) basamağı takip etmiştir. Çözümleme basamağında sadece dil bilgisiyle ilgili, yaratma basamağında sadece yazmayla ilgili sorular sorulmuş; değerlendirme basamağında ise hiçbir öğrenme alanında soru sorulmadığı görülmüştür. Tüm sınıf seviyelerinde soruların bilişsel alan basamaklarına ait kullanım sıklıkları Grafik 2’de gösterilmiştir:

Grafik 2. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Sınav Sorularında Bilişsel Alan Basamaklarının Kullanım Sıklığı

Grafik 2’de en fazla sorunun %58,78 (f=693) kullanım oranıyla anlama basamağında hazırlandığı tespit edilmiş ve bunu sırasıyla hatırlama (%32,91; f=388), yaratma (%2,97; f=35), uygulama (%2,88; f=34), çözümleme (%1,61; f=19) ve hatırlama-anlama (%0,85; f=10) basamakları takip etmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada Türkçe öğretmenlerinin ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeyinde uyguladığı sınav sorularının öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve

bilişsel alan basamakları açısından geliştirilme durumlarını tespit etmek amaçlanmıştır. Öğrenme alanları incelendiğinde sınavlarda en fazla sorunun okuma alanında sorulduğu ve bunu dil bilgisi ile yazma alanlarının takip ettiği tespit edilmiştir. Tüm sınıf düzeylerinde dinleme veya konuşmaya yönelik hiç soru sorulmadığı görülmüştür. Karatay ve Dilekçi (2019) ile Ünlü, Öztürk ve Tağa (2014) tarafından yapılan çalışmalarda dinleme ve konuşma becerilerine yönelik soru sorulmaması, bu çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir. Aydın ve Uçgun (2020) tarafından yapılan çalışmada ise sınav kâğıtlarında yer alan birkaç sorunun dinleme ve konuşma becerisine yönelik sorulduğu belirtilmiştir. Türkçe derslerinde öğrencilerin dil becerilerinin geliştirilmesi amacıyla dinleme ve konuşma becerisine yönelik yapılan değerlendirmelerin Türkçe ders kitaplarındaki metin altı etkinliklerle sağlandığı bilinmektedir. Oysa bu etkinlikler dışında hazırlanan sınav sorularında öğrencilerin dinlediği metni anlamalarına yönelik soruların hazırlanabilmesi mümkündür. Çarkıt (2018, s. 2791-2792) tarafından dinleme becerisinin değerlendirilmesine yönelik öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda öğretmenlerin bu becerideki değişimleri ve gelişmeleri Türkçe ders kitaplarında yer alan dinleme etkinlikleriyle birlikte gözlem yaparak değerlendirdikleri bilgisine ulaşılmıştır. Dölek ve Demirel (2022, s. 36) tarafından yapılan çalışmada ise dinleme becerisine yönelik sorulara yanıt verme, anlamlandırma, yorumlama ve özetleme gibi durumlarda Türkçe öğretmenlerinin açık uçlu ve çoktan seçmeli sorular kullanmayı daha çok tercih ettikleri tespit edilmiştir. Dolayısıyla etkinliklerde yer alan soruların öğrenciler tarafından yanıtlanması istendiği gibi yazılı sınavlarda da ölçme değerlendirme yöntemlerine yer verilerek dinlediğini anlama açısından kısa metinlerin öğretmen tarafından okunup öğrencilerden yanıtlarını sınav kâğıtlarına yansıtılmaları istenebilir. Konuşma becerisinde ise öğrencilerin performanslarıyla ilgili açık uçlu sorulara verecekleri yanıtlar, konuşma becerisini değerlendirme formlarından hareketle incelenebilir. Bu nedenle yazılı sınavlarda çoktan seçmeli, kısa yanıt, eşleştirmeli ve doğru yanlış türü soruların konuşma performansını değerlendirmede açık uçlu sorular gibi elverişli olmadığı ancak konuşma becerisine ait temel bilgilerin edinilmesinde kullanılabileceği söylenebilir.

Ölçme değerlendirme yöntemlerinin öğrenme alanlarındaki kullanımları incelendiğinde okuma alanı açısından en çok kullanılan ölçme değerlendirme yönteminin 5 ve 6. sınıf düzeylerinde kısa yanıt soru, 7 ve 8. sınıf düzeylerinde çoktan seçmeli soru olduğu tespit edilmiştir. Okuma becerisi açısından hazırlanan tüm sorularda en çok kullanılan ölçme değerlendirme yönteminin çoktan seçmeli soru olduğu belirlenmiş olup bu yöntemi kısa yanıt soru, eşleştirmeli soru, doğru yanlış türü soru ve açık uçlu soru takip etmiştir. Okumayla ilgili 5 ve 7. sınıf düzeyinde açık uçlu soruya hiç yer verilmemiş, 6 ve 8. sınıf düzeyinde ise birer soru olmak üzere toplam iki açık uçlu soruyla karşılaşmıştır. Bunun yerine metin açısından konuyu, başlığı, ana düşünceyi belirleme ve anlatılanlarla ilgili bilgileri yanıtlama amacıyla kısa yanıt sorulara sıklıkla yer verilmiştir. Güneş (2014, s. 333), açık uçlu soruların öğrencinin karmaşık ve daha üst düzey zihinsel süreçleri kullanmasına olanak tanıyacağını belirtmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin okudukları metinlerden hareketle çıkarımda bulunma, özetleme, problem çözme, eleştirel ve yaratıcı düşünme gibi becerilerini geliştirecek açık uçlu sorulara sınavlarda yer verilmesi önemlidir. Yazma alanıyla ilgili sorular incelendiğinde en çok kullanılan ölçme değerlendirme yönteminin 5. sınıflarda kısa yanıt soru, 6. sınıflarda açık uçlu soru, 7 ve 8. sınıflarda ise çoktan seçmeli soru olduğu belirlenmiştir. Yazma becerisi açısından hazırlanan tüm sorularda en çok kullanılan ölçme değerlendirme yönteminin çoktan seçmeli soru olduğu belirlenmiş olup bu yöntemi sırasıyla açık uçlu soru, kısa yanıt soru, eşleştirmeli soru ve doğru yanlış türü soru takip etmiştir. Bu beceride açık uçlu sorular, öğrencilerin herhangi bir konuya yönelik kompozisyon çalışmalarını gerçekleştirebilmesi amacıyla sorulmuştur. Diğer ölçme değerlendirme

yöntemleri ise yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin öğretimine yönelik hazırlanmıştır. Dil bilgisi alanıyla ilgili sorular incelendiğinde 5. sınıflarda sadece kısa yanıtli soruların hazırlandığı, 6. sınıflarda en çok kullanılan ölçme değerlendirme yönteminin kısa yanıtli soru, 7 ve 8. sınıflarda ise çoktan seçmeli soru olduğu görülmüştür. Dil bilgisi açısından hazırlanan tüm sorularda en çok kullanılan ölçme değerlendirme yönteminin çoktan seçmeli soru olduğu belirlenmiş olup bu yöntemi sırasıyla kısa yanıtli soru, doğru yanlış türü soru ve eşleştirmeli soru takip etmiştir. Bu öğrenme alanında açık uçlu soruyla hiç karşılaşmamıştır. Oysa dil bilgisinde öğrencilerin cümle ve metin düzeyini içeren uygulamalarla konuya yönelik farkındalık düzeylerini belirlemede açık uçlu sorulara yer verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Sınıf düzeylerine yönelik öğrenme alanlarındaki tüm sorular incelendiğinde en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yönteminin çoktan seçmeli soru olduğu tespit edilmiş; bu yöntemi sırasıyla kısa yanıtli soru, eşleştirmeli soru, açık uçlu soru ve doğru yanlış türü soru takip etmiştir. Aydın ve Uçgun (2020), Karatay ve Dilekçi (2019) ile Ünlü, Öztürk ve Tağa (2014) tarafından yapılan çalışmalarda çoktan seçmeli soruların Türkçe dersi sınavlarında en sık kullanılan ölçme değerlendirme yöntemi olduğuna dair bulgular, çalışmamızın bulgularıyla örtüşmektedir. Çoktan seçmeli sorularda seçeneklerden dolayı puanlamanın daha kolay olması ve ulusal sınavlarda tercih edilerek öğrencilerin bu soru türüyle daha sık karşılaşacakları düşüncesi sebebiyle öğretmenler, bu ölçme değerlendirme yöntemini daha çok tercih ediyor olabilir. Ancak çoktan seçmeli soru, konuşma ve yazma becerilerinin uygulamaya dönük kazanımlarını gerçekleştirmeye uygun bir ölçme değerlendirme yöntemi değildir. Üstüner ve Şengül (2004, s. 197); düşünceleri yazılı ve sözlü olarak ifade etme, yaratıcılığı ortaya koyma ve herhangi bir konuda değerlendirme yapabilme konusunda çoktan seçmeli soruların öğrencileri olumsuz etkilediğini ifade ederler. Dolayısıyla öğrencilerin üst düzey becerilerini geliştirecek ölçme değerlendirme yöntemlerinden yararlanılabilir.

Bilişsel alan basamaklarının öğrenme alanlarındaki kullanımları incelendiğinde okuma alanı açısından 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerinde en çok anlama basamağında soru hazırlandığı görülmüş olup bu düzeyi sırasıyla hatırlama, hatırlama-anlama ve uygulama basamaklarındaki sorular takip etmiştir. Okuma alanında çözümleme, değerlendirme ve yaratma basamaklarına yönelik hiç soru hazırlanmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca hikâye unsurlarının belirlenmesi, metne başlık verilmesi, metnin ana düşüncesinin tespit edilmesi gibi soruların dışında Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) incelendiğinde metni yorumlama, metni özetleme, metinler arası karşılaştırmalar yapma, metinde ele alınan sorunlara çözüm üretme, gerçek ve kurgusal unsurları ayırt etme gibi kazanımlara uygun soruların öğrencilere sorulmadığı fark edilmiştir. Bu kazanımlar; çözümleme, değerlendirme ve yaratma basamaklarına uygun üst düzey bilişsel işlemler gerektiren soruların hazırlanabilmesine zemin hazırlar. Bozkurt (2016, s. 1673), Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) çerçevesinde okuma alanına yönelik incelemelerinde öğrencilerimizin çoğunluğunun üst düzey bilişsel işlemleri gerektiren açık uçlu ve kısa yanıtli sorularda seçenekli sorulara göre daha düşük doğru yanıtlayma ortalaması elde ettiklerini ifade etmiştir. Koç (2021, s. 185), Türkçe dersi için hazırlanan öğretim programının PISA yeterliklerinin kazandırılmasında işlevsel bir yapıya sahip olmasına rağmen üst düzey becerileri kazandırmada istenilen yeterlikte olmadığını belirtmiştir. Benzer (2019, s. 108) ise PISA'da çokça sorulan değerlendirme ve derinlemesine çözümleme düzeyindeki sorularla Türkçe ders kitaplarında karşılaşmadığını dile getirmiştir. Yine Türkçe dersi öğretim programlarına ait kazanımlar bilişsel alan basamakları açısından incelendiğinde üst düzey bilişsel becerileri içeren kazanımlara az yer verildiğiyle ilgili bulgulara sahip çalışmalarla da karşılaşmıştır (Büyükalan Filiz ve Yıldırım, 2019; Çerçi, 2018; Karagöl, 2020). Bu yönüyle soru hazırlamada öğretim

programına ait kazanımların önemli bir rolü vardır. Yazma alanıyla ilgili sorular incelendiğinde en çok kullanılan bilişsel alan basamağının 5. sınıflarda uygulama, 6. sınıflarda yaratma, 7 ve 8. sınıflarda hatırlama basamağı olduğu tespit edilmiştir. Yazma becerisi açısından hazırlanan tüm sorularda hatırlama basamağına uygun soruların sayıca daha fazla sorulduğu görülmüş olup bu düzeyi yaratma, uygulama, anlama ve hatırlama-anlama basamaklarındaki sorular takip etmiştir. Yazma alanında çözümlene ve değerlendirme basamaklarına yönelik hiç soru sorulmadığı belirlenmiştir. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini tanımaya ya da uygulamaya yönelik sorulara yer verilirken aynı zamanda öğrencilerin herhangi bir konuya uygun metin oluşturmalarını sağlayacak açık uçlu sorulara da yer verilmiştir. Yazma becerisinde öğrencilerin duygu ve düşüncelerini belirleyerek uygulamaya dönük çalışmaların gerçekleşmesi sebebiyle hatırlama ve anlama basamağındaki soruların diğer bilişsel alan basamağındaki sorulara göre daha az tercih edilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Dil bilgisi alanında 5. sınıflar için sadece çözümlene basamağına uygun sorularla karşılaşmış, diğer sınıf düzeyleri incelendiğinde en çok kullanılan bilişsel alan basamağının 6. sınıflarda anlama, 7 ve 8. sınıflarda hatırlama basamağı olduğu tespit edilmiştir. Dil bilgisi açısından hazırlanan tüm sorularda ise hatırlama basamağına uygun soruların sayıca daha fazla sorulduğu görülmüş olup bu düzeyi anlama, çözümlene, uygulama ve hatırlama-anlama basamaklarındaki sorular takip etmiştir. Dil bilgisi sorularında değerlendirme ve yaratma basamaklarına yönelik hiç soru sorulmadığı belirlenmiştir. Oysa cümle ve metin oluşturmada öğrenilen dil bilgisi konusuna uygun sorulara yer verilebilir. Sınıf düzeylerine yönelik öğrenme alanlarındaki tüm sorular incelendiğinde en fazla sorunun anlama basamağında hazırlandığı tespit edilmiş ve bunu sırasıyla hatırlama, yaratma, uygulama, çözümlene ve hatırlama-anlama basamakları takip etmiştir. Değerlendirme basamağına uygun hiçbir soruyla karşılaşılmaştır. Bilişsel alan basamaklarında en fazla anlama basamağına yönelik soruların sorulmasıyla ilgili çalışmalar (Kanık Uysal, Akın Arıkan, Acar Erdol, Bayrak Özmutlu ve Akyol, 2022; Kavruk ve Çeçen, 2013) bu çalışmanın bulgularıyla benzerlik taşımaktadır. Karatay ve Dilekçi (2019) ile Güftâ ve Zorbaz (2008) tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda en fazla sorunun hatırlama basamağına yönelik sorulduğu, Güneşli ve Abbasoğlu (2015) tarafından yapılan çalışmada ise en fazla sorunun uygulama basamağında sorulduğu bulgusu ise bu çalışmadan elde edilen bulguyla farklılık göstermektedir. Yine bilişsel alan basamakları içinde çözümlene, değerlendirme ve yaratma basamaklarına yönelik soruların hatırlama ve anlama basamaklarına kıyasla yazılı sınavlarda daha az yer alması ya da hiç yer almaması gibi sonuçların olduğu çalışmalar (Güftâ ve Zorbaz, 2008; Güneşli ve Abbasoğlu, 2015; Kanık Uysal, Akın Arıkan, Acar Erdol, Bayrak Özmutlu ve Akyol, 2022; Kanık Uysal, 2022; Karatay ve Dilekçi, 2019; Kavruk ve Çeçen, 2013) bu çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir.

Sonuç olarak Türkçe öğretmenlerinin uyguladığı sınav sorularının okuma, yazma ve dil bilgisi öğrenme alanları dışındaki diğer öğrenme alanlarını ölçme ve değerlendirme konusunda eksikliğe sahip olduğu görülmüştür. Çoktan seçmeli soruların en fazla tercih edilen ölçme değerlendirme yöntemi olduğu ve aynı zamanda bilişsel düzey açısından gerçekleştirilen incelemelerde öğrencilerin çoğunlukla anlama ve hatırlama gibi alt bilişsel becerilerini değerlendiren soruların sınavlarda daha çok sorulduğu gözlenmiştir. Bu çalışmanın Türkçe derslerinde uygulanan sınavlarda ne tür sorulara yer verildiğini görmek açısından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

- Öğrencilerin okuma ve dinleme metinlerinden anladıklarını yanıtlamalarıyla birlikte herhangi bir konuda dinleme ve konuşma becerilerini kullanmalarını sağlayacak ölçme değerlendirme yöntemlerine sınavlarda yer verilmelidir.

- Yazılı sınavlarda ezberlemeye yönelik yanıt gerektiren soruların yerine açık uçlu soruların sayısı artırılarak öğrencilerin herhangi bir konuda duygu ve düşüncelerini daha rahat bir şekilde ifade edebilmeleri sağlanmalıdır.
- Yazılı sınavlarda öğrenme alanlarına yönelik soruların hazırlanmasında tek tip ölçme değerlendirme yöntemi yerine farklı ölçme değerlendirme yöntemlerinin bir arada kullanılmasına dikkat edilmelidir.
- Yazılı sınavlarda öğrenme alanlarına yönelik hatırlama ve anlama basamaklarındaki soruların dışında uygulama, çözümlenme, değerlendirme ve yaratma basamaklarına uygun soruların sayıları artırılarak öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir.
- Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesinde öğrenme alanları, ölçme değerlendirme yöntemleri ve bilişsel alan basamakları gibi değişkenler açısından ulusal ve uluslararası sınavların hedeflerine uygun soru tasarlama çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

Kaynakça

- Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, P. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., Raths, J., Wittrock, M. C. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman.
- Aydın, B. (2019). Kısa Yanıtlı Sınavlar. H. Atılğan (Ed.). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. (s. 167-180). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aydın, M. ve Uçgun, D. (2020). Ortaokul Türkçe Dersi Sınav Sorularının Program'daki Kazanımlara Göre İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 343-356.
- Benzer, A. (2019). Türkçe Ders Kitaplarının PISA Okuma Yeterlik Düzeyleri ile İmtihanı. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 7(2), 96-109.
- Bloom, B. S., Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H., & Krathwohl, D. R. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives. Handbook I: Cognitive Domain*. United States of America: David McKay.
- Bowen, G. A. (2009). Document Analysis As A Qualitative Research Method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Bozkurt, B. Ü. (2016). Türkiye'de Okuma Eğitiminin Karnesi: PISA Ölçeğinden Çıkarımlar. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1673-1686.
- Büyükalın Filiz, S. ve Yıldırım, N. (2019). Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Revize Edilmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi. *İlköğretim Online*, 18(4), 1550-1573.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cullinane, A. (2009). Bloom's Taxonomy And Its Use in Classroom Assessment. National Centre for Excellence in Mathematics and Science Teaching and Learning. *Resource & Research Guides*, 1(13), 1-4.
- Çakan, M. (2017). Eğitim Sistemimizde Yaygın Olarak Kullanılan Sınav Türleri. S. Tekindal (Ed.). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. (s. 87-122). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Çarkıt, C. (2018). Ortaokul Türkçe Derslerinde Dinleme Becerisinin Değerlendirilme Sürecine Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Journal of Social And Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 5(27), 2782-2793.
- Çerçi, A. (2018). 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının (5, 6, 7, 8. Sınıf) Yenilenen Bloom Taksonomisi'ne Göre İncelenmesi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 6(2), 70-81.
- Çintaş-Yıldız, D. (2015). Türkçe Dersi Sınav Sorularının Yeniden Yapılandırılan Bloom Taksonomisine Göre Analizi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 14(2), 479-497.
- Dölek, O. ve Demirel, A. (2022). Dinleme Becerisine ve Bu Becerinin Ölçme-Değerlendirmesine İlişkin Türkçe Öğretmenlerinin Görüş ve Yaklaşımları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (28), 36-53.
- Forehand, M. (2010). Bloom's Taxonomy. *Emerging Perspectives on Learning, Teaching, and Technology*, 41(4), 47-56.
- Göçer, A. (2008). İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarının Ölçme ve Değerlendirme Açısından İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 197-210.
- Göçer, A. (2016). Lisansüstü Eğitim Gören Türkçe Öğretmenlerinin Yazılı Sınav Sorularının İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 23-37.
- Güftâ, H. ve Zorbaz, K. Z. (2008). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Yazılı Sınav Sorularının Düzeyleri Üzerine Bir Değerlendirme. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2), 205-218.
- Güneş, F. (2014). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Güneyli, A. ve Abbasoğlu, Ş. (2015). Türkçe Dersi Yazılı Sınav Sorularına İlişkin Değerlendirme: Kıbrıs Örneği. *Akademik Araştırmalar Dergisi*, 17(67), 53-76.
- Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277-1288.
- Jones, K. O., Harland, J., Reid, J., & Bartlett, R. (2009). Relationship Between Examination Questions and Bloom's Taxonomy. In *2009 39th IEEE Frontiers in Education Conference, IEEE*, pp. 1-6.
- Kanık Uysal, P., Akın Arıkan, Ç., Acar Erdol, T., Bayrak Özmutlu, E. ve Akyol, H. (2022). Türkçe Dersi Sınav Sorularının Özgünlük, Madde Türü, Madde Yazma Ölçütleri ve Bilişsel Düzey Açısından İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 47(210), 259-280.
- Kanık Uysal, P. (2022). Türkçe Dersi Sınavlarında Yer Alan Soruların Üst Düzey Düşünme Becerileri Açısından İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10(1), 136-156.
- Karagöl, E. (2020). Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Güncel Türkçe Öğretim Programları. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 56-71.
- Karatay, H. ve Dilekçi, A. (2019). Türkçe Öğretmenlerinin Dil Becerilerini Ölçme ve Değerlendirme Yeterlikleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 685-716.
- Kavruk, H. ve Çeçen, M. A. (2013). Türkçe Dersi Yazılı Sınav Sorularının Bilişsel Alan Basamakları Açısından Değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(4), 1-9.

- Koç, E. S. (2021). Türkçe Dersi Öğretim Programları ile Okuma Becerileri Öğretim Programının Uluslararası Okuma Yeterlikleri Bağlamında İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(230), 169-193.
- Krathwohl, D. R. (2002). A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview. *Theory into Practice*, 41(4), 212-218.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2019). *Genişletilmiş Bir Kaynak Kitap Nitel Veri Analizi*. (S. Akbaba Altun ve A. Ersoy, Çev. ed.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Turgut, M. F. ve Baykul, Y. (2015). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ünlü, S., Öztürk, H. ve Tağa, T. (2014). Türkçe Dersinde Uygulanan Sınavlar Üzerine Bir Değerlendirme. *International Journal of Social Science*, (28), 513-523.
- Üstüner, A. ve Şengül, M. (2004). Çoktan Seçmeli Test Tekniğinin Türkçe Öğretimine Olumsuz Etkileri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 197-208.
- Wach, E. & Ward, R. (2013). *Learning About Qualitative Document Analysis*. *IDS Practice Paper In Brief-ILT Brief 13*, 1-10. Institutes of Development Studies, UK.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

EK-1: Türkçe Dersi Sınav Sorularını Değerlendirme Formu

No	Türkçe Dersi Yazılı Sınav Kâğıdı Soruları/Sınıf Düzeyi		
Soru	Öğrenme Alanı	Ölçme Değerlendirme Yöntemi	Bilişsel Alan Basamağı
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			